

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Spisák Béla ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Bodnár István ügyvéd által képviselt alperes ellen vállalkozói díj és járulékai megfizetése iránt indított perében a Heves Megyei Bíróság 2007. február 23. napján kelt G.20.322/2006/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja; az alperesi marasztalás összevont összegét 17.000.881.- (Tizenhétmillió-nyolcszáznyolcvanegy) forintba állapítja meg, az ezután járó késedelmi kamat mértékét a mindenkori jegybanki alapkamatban állapítja meg, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja, és kötelezi a felperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 70.440.- (Hetvenezer-négyszáznegyven) Ft le nem rótt kereseti illetéket, az alperest terhelő kereseti illetékfizetési kötelezettséget 829.560.- (Nyolcszázhuszonkilencezer-ötszázhatvan) forintba állapítja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 200.000.- (Kettőszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla a feleket, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra a felperes 70.440.- (Hetvenezer-négyszáznegyven) Ft, az alperes 829.560.- (Nyolcszázhuszonkilencezer-ötszázhatvan) forint le nem rótt jogorvoslati illetéket fizessen meg.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A peres felek 2006. április 14-én vállalkozási szerződést kötöttek a ... Hotel lakatos szerkezeteinek gyártási, helyszíni beépítési munkáira. A szerződésben a vállalkozói díjat 23.491.675 forint + ÁFA összegben határozták meg. A szerződés 3. pontja szerint az alperes a munkaterületet 2006. május 2-án biztosítja, a felperest terhelő teljesítési határidő 2006. június 19-e.

A felperes a kivitelezést az építési napló szerint 2006. május 10-én kezdte meg, időközben a vállalkozói díj a felperes 2006. június 30-i ajánlat pontosítása szerint 23.479.025 forint + ÁFA összegre módosult.

Az építési napló szerint a felperes 2006. augusztus 2-án végzett utoljára munkát, ezt követően az építési naplót az alperesnek átadta, aki 2006. augusztus 15-i keltezésű bejegyzése szerint a készrejelentést, a műszaki átadás-átvétel kezdeményezését és a munka befejezését hiányolta a felperes részéről.

Az átadás-átvétel megtörténtéről, a felperesi teljesítés igazolásáról okirat, valamint a felperesi követelésről számla kiállításra nem került, az alperes által készített elszámolást (F/5) a felperes nem fogadta el. Az alperes elszámolásában a bruttó 28.174.830 forint vállalkozói díjból levonásba helyezte a jótállási garancia, valamint a részteljesítés összegét, a fennmaradó 17.000.881 forintot tovább csökkentette; 5.400.000 forintot késedelmi kötbér, 4.695.805 forintot meghiúsulási kötbér, 1.393.200 forintot „minőségi csökkenés” címén vont le.

A felperes 2006. szeptember 4-én kelt levelében - vitatva az alperesi elszámolást - felszólította az alperest vállalkozói díjtartozása megfizetésére, teljesítés igazolás kiadására és az átadás-átvételi jegyzőkönyv írásba foglalására.

Az alperes 2006. szeptember 11-i válaszelevelében a felperesi követelést vitatta, hivatkozva a készrejelentés, az átadás-átvétel hiányára, valamint a felperes késedelmes és hibás teljesítésére.

A felperes 2006. szeptember 22-én beérkezett kereseti kérelmet terjesztett elő az alperessel szemben, a per során módosított keresetében kérte kötelezni 18.174.832 forint vállalkozói díjtartozás, valamint annak 2006. szeptember 22. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére, hivatkozva arra, hogy a vállalkozási szerződésben foglaltakat szerződésszerűen teljesítette, a munkát készre jelentette, az alperes azonban az átadás-átvételt nem dokumentálta. Az alperes által készített elszámolásban szereplő levonások alaptalanok, ezért a kiegyenlített vállalkozói díjat a részére az alperes megfizetni tartozik. Kereseti kérelméhez a vállalkozási szerződést, az építési naplót és - teljesítése műszaki tartalmának és megvalósulásának alátámasztására - okirati bizonyítékokat csatolt.

Az alperes a 2007. február 6-i tárgyaláson - szóban - a kereset elutasítását kérte azzal, hogy részletes írásbeli ellenkérelmet 8 napon belül terjeszt elő. Ezt követően, a tárgyalás berekesztéséig a kereseti kérelemben foglaltakra nem nyilatkozott.

Az elsőfokú bíróság 2007. február 23. napján kelt G.20.322/2006/6. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 18.174.832 forintot, valamint annak 2006. szeptember 22. napjától a kifizetés napjáig számított, minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatot és 500.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 900.000 forint illetéket. Ítélete indokolásában a felperes által előadott tényállás alapján a Ptk. 389. §-a szerint marasztalta az alperest a módosított kereseti kérelemben foglaltaknak megfelelően, hivatkozva arra, hogy az alperes a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltakra történő többszöri figyelmeztetés ellenére, a tárgyalás berekesztéséig védekezése ténybeli és jogi alapját nem adta elő.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az eljárás során megtartott két tárgyalás közül az első elhalasztására került sor - a megelőző ügyben tartott tárgyalás rendkívüli elhúzódása miatt -, a jogi képviselő a tárgyalás előtti napon kapott meghatalmazást, ezért érdemi ellenkérelmet nem tudott előterjeszteni. A következő tárgyalásra az alperes jogi képviselője akadályoztatása miatt 15 perc késéssel érkezett, részletes írásbeli ellenkérelmet hozott magával a tárgyalásra, melynek átadását a bíróság nem engedélyezte, csak az ügyvédi meghatalmazást fogadta el, ezért az előkészítő iratot a jogi képviselő a tárgyalást követően az iktató irodán leadta. Az elsőfokú bíróság a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltak téves alkalmazásával járt el; az ellenkérelem előterjesztésével az alperes nem késlekedett, álláspontját a felperessel folytatott korábbi levelezése egyértelműen tartalmazta. Tekintve, hogy csak a második tárgyaláson került volna sor az eltérő jogi álláspontok rögzítésére és további tárgyalások keretében bizonyítási eljárás lefolytatására, az ellenkérelmet tartalmazó előkészítő irat tárgyaláson történő beadása az eljárás elhúzódását nem eredményezte volna, az ellenkérelem bevétele a per befejezését nem késleltette volna. Az elsőfokú bíróság az alperes esetleges késedelméért szankciót alkalmazhatott volna az érdemi határozat meghozatala helyett.

Sérelmezte azt is, hogy a felperes az utolsó tárgyaláson az alperes távollétében keresetváltoztatást közölt, a kamatfizetés kezdő időpontját módosította. Amellett, hogy a felperes a mai napig nem állított ki számlát, amely a követelés lejártát bizonyítaná, az alperesnek nem volt lehetősége a keresetváltoztatásra nyilatkozni, ezáltal az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 146. és 139. §-aiban foglaltakat.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében - helyes indokai alapján - az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Vitatta a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltak téves alkalmazását; az alperes sem az első, sem a második tárgyaláson mulasztása kimentésére alapot adó körülményt nem jelölt meg, továbbá elfogadhatatlan az az álláspontja, miszerint a felperes ismerte a korábbi levelezésből az alperes jogi álláspontját. Utalt arra, hogy a keresetváltoztatása a késedelmi kamatkövetelés kezdő időpontja tekintetében kereset leszállításnak minősült, mely esetben a Pp. nem írja elő, hogy arra a másik félnek nyilatkoznia kell. Emellett a végszámla hiányára alapított alperesi okfejtés sem fog helyt; az alperes a felperes többszöri kérése ellenére sem készítette a megtörtént műszaki átadás-átvételi eljárásról jegyzőkönyvet, szándéka arra irányult, hogy a szerződés 8.2. pontja szerint végszámla ne legyen benyújtható, ezen magatartása azonban a Ptk. 4. §-ában foglaltakba ütközik. Kereseti kérelmét a késedelmi kamat mértéke tekintetében akként módosította, hogy a szerződés 8.4. pontja szerinti mindenkorijegybanki alapkamatra támasztott igényt.

Az alperes fellebbezése kisebb részben megalapozott.

A peres felek részéről az első fokú eljárás során előadottakat tekintve megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és abból túlnyomórészt helytálló jogi következtetésre jutott.

Az alperes a fellebbezésében a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltak téves alkalmazására, a Pp. 146., 139. §-ában foglaltak megsértésére és a kereseti követelés lejártságának bizonyítatlanságára hivatkozott.

A Pp. 141. § (6) bekezdése szerint, ha a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével - a (2) bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére - alapos ok nélkül késlekedik és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadásának, előterjesztésének bevétele nélkül határoz, kivéve, ha álláspontja szerint a fél előadásának, előterjesztésének bevétele a per befejezését nem késlelteti.

Az eljárás irataiból kitűnően az elsőfokú bíróság a G.20.322/2006/3. számú idéző végzésben - melyet az alperes 2007. január 5-én vett át - felhívta az alperest, hogy 15 napon belül részletes érdemi ellenkérelmét terjessze elő, ennek hiányában határozatát a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltak szerint eljárva hozza meg. Az alperes a fenti határidő alatt érdemi ellenkérelmét nem terjesztette elő, a határidő lejártát követően megtartott 2007. február 6-i tárgyaláson - a G.20.322/2006/4. számú tárgyalási jegyzőkönyv szerint - a kereset elutasítását kérte azzal, hogy részletes írásbeli ellenkérelmét 8 napon belül tudja előterjeszteni, tekintve, hogy a jogi képviselő a tárgyalást megelőző napon kapta meghatalmazását.

A tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt végzés szerint az elsőfokú bíróság ismételtén felhívta az alperest a Pp. 141. § (6) bekezdésére történő figyelmeztetés mellett részletes érdemi ellenkérelme 8 napon belüli előterjesztésére, eredménytelenül, az alperes ezen határidőt is elmulasztotta, és a határidő lejártát követően megtartott 2007. február 23-i tárgyaláson a kitűzött időpontban nem, csak a tárgyalás berekesztését követően jelent meg.

Az elsőfokú bíróság az alperes határidő mulasztásaira figyelemmel - melyek kimentésére igazolási kérelmet nem terjesztett elő - helytállóan vont következtetést arra, hogy az alperes védekezésének bevétele a per befejezését késlelteti, így nem tévedett, amikor a 2007. február 23-i tárgyaláson az ügy érdemében határozott.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel rámutat a Fővárosi Ítélet táblája, hogy a jogi képviselő első tárgyalást közvetlenül megelőző megbízása, illetőleg a tárgyaláson történő megjelenésének akadálya igazolási kérelem körében előadható körülmény, továbbá érdemi nyilatkozattételre csupán a tárgyalás berekesztéséig volt mód, azt követően - a tárgyalás ismételt megnyitása hiányában - csupán a határozat kihirdetésére kerülhetett sor; a döntés meghozatalakor az alperes érdemi védekezése helytálló, a Pp. 141. § (6) bekezdésén alapuló figyelmen kívül hagyásával.

Alaptalan az alperes fellebbezési okfejtése a Pp. 146. és 139. §-aiban foglaltak megsértésére; a felperes a 2007. február 23-i tárgyaláson késedelmi kamatkövetelése kezdő időpontját az eredetileg megjelölt 2006. augusztus 3-a helyett 2006. szeptember 22. napjában jelölte meg, a keresetváltoztatás tehát kereset leszallításnak minősül, így az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül mellőzte az alperes Pp. 139. §-a szerinti nyilatkozatát.

Részben helytálló az alperes fellebbezése a követelés lejátságának bizonyítatlanságára, az alábbiak szerint.

Az érdemi védekezés ténybeli és jogi alapja előadásának a hiánya az alperes részéről nem jelenti a kereseti kérelemben foglaltak elismerését; a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltakból következően a felperest terhelte annak a bizonyítása, hogy az általa előterjesztett jogcímen, a kereseti kérelemben megjelölt összegű lejárt követelésre alappal támasztott igényt az alperessel szemben.

A felperes a 2006. április 14-én kelt vállalkozási szerződés - mely a Ptk. 402. §-a szerinti építési szerződésnek minősül - becsatolásával a jogviszonyuk létrejöttét, az építési naplóval a munkavégzést, annak műszaki tartalmát és átadásra elkészültét a 2007. február 9-én beérkezett 5. sorszámú előkészítő iratához csatolt mellékletekkel igazolta.

A szerződésben előírt teljesítésigazolásról, illetőleg átadás-átvételtől okiratot nem csatolt, a 2006. szeptember 4-i leveléből és az alperes 2006. szeptember 11-i válaszleveléből kitűnően a felperes eredménytelenül kérte a teljesítése igazolását, és az átadás-átvétel dokumentálását.

A Ptk. 405. § (1) bekezdése szerint a megrendelő köteles a munkát a vállalkozó értesítésében megjelölt időpontra kitűzött átadás-átvételi eljárás során megvizsgálni, és a vizsgálat alapján felfedezett hiányokat, hibákat, a hibás munkarészekre eső költségvetési összegeket, valamint az érvényesíteni kívánt szavatossági igényeket jegyzőkönyvben rögzíteni.

A Ptk. 405. § (4) bekezdése szerint nem tagadható meg az átvétel a szolgáltatás olyan jelentéktelen hibái, hiányai miatt, amelyek más hibákkal, hiányokkal összefüggésben, illetve a kijavításukkal, pótlásukkal járó munkák folytán sem akadályozzák a rendeltetésszerű használatot.

Az átadás-átvétel megtagadásának alapjául szolgáló hibák, hiányosságok fennállását az alperes tartozott bizonyítani; a felperesi munkavégzés időtartama alatt építési naplóban tett megrendelői bejegyzésekből a felperesi szolgáltatás rendeltetésszerű használatát akadályozó körülményre nem lehetett következtetni. Az alperes nem tette vitássá a felperes előadását a hotel 2006. augusztus 3-i megnyitására, mely a felperesi szolgáltatás megfelelőségét közvetett módon alátámasztja. A rendelkezésre álló adatok szerint tehát helytálló a felperes hivatkozása az alperes Ptk. 405. § (1) és (4) bekezdésébe ütköző magatartására, így a teljesítésigazolás és átadás-átvétel dokumentálásának hiánya a felperesi igényérvényesítést nem akadályozza.

A fentiekből következően a felperes bizonyította, hogy az alperest a Ptk. 402. §-a szerinti díjfizetési kötelezettség terheli, díjkövetelése azonban az alperes által jótállási garancia címén visszatartott 1.173.951 forint vonatkozásában - figyelemmel a szerződés 7.1. pontjában vállalt 36 havi jótállásra, valamint az utó-felülvizsgálat hiányára - nem lejárt követelés, ezért a Fővárosi Ítéltábla a fenti összeggel csökkentett felperesi igényt találta megalapozottnak. Az összegszerűség vizsgálata körében a Fővárosi Ítéltábla tekintetbe vette azt is, hogy az alperes által készített 1/F/5 sorszám alatt csatolt elszámolásban szereplő előleg- és részszámla összegeket a felperes a követeléséből levonásba helyezte, ugyanakkor az alperes a késedelmi és meghiúsulási kötbér, valamint hibás teljesítés címén megjelölt levonása helytállóságára a per adataiból nem volt következtetés vonható.

A fentiekre, valamint a felperes jogorvoslati eljárás során közölt, a Pp. 247. § (1) bekezdés b) pontja szerint megengedett - a késedelmi kamat mértékére vonatkozó - keresetváltoztatására figyelemmel, melyben a szerződés 8.4. pontja szerinti késedelmi kamatra támasztott igényt, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a megváltozott pernyertességi arányra figyelemmel a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére vonatkozó ítéleti rendelkezésre is kiterjedően - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta; az alperest terhelő marasztalás tőkeösszegét 1.173.951 forinttal leszállította, az ez után járó késedelmi kamat mértékét a mindenkori jegybanki alapkamatban megállapítva, és ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítva. Tekintettel arra, hogy a le nem rótt kereseti illetéken

felüli első fokú perköltség összege a megváltozott pernyertességi arány figyelembevételével sem tekinthető eltúlzottnak, annak összegét a Fővárosi Ítéltábla nem érintette.

Figyelembe véve, hogy az alperes fellebbezése részben vezetett eredményre, a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével megállapított, általános forgalmi adót is tartalmazó jogi képviseleti munkadíjból áll, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett a le nem rótt jogorvoslati illeték viseléséről.

Budapest, 2007. július 3.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,
bíró